

מסמך 122

מסמך 122

הולדתו וינקותו של ישוע

כמעט שלא ניתן להסביר באופן מלא את הסיבות הרבות אשר הובילו לבחירת פלשתינה לשמש כמקום למשימת המתת של מיכאל, ובמיוחד מדוע בדיוק נבחרה משפחתם של יוסף ומרים כזירה המיידית להופעת בן האל באורנטיה.

לאחר שלמד את הדו"ח המיוחד אשר הכינו המלכי-צדקים על העולמות המבודדים, ובעצה אחת עם גבריאלי, בחר מיכאל לבסוף את אורנטיה כפלנטה שבה תתרחש משימת המתת האחרונה שלו. לאחר שהתקבלה החלטה זו, ביקר גבריאלי באופן אישי באורנטיה, וכתוצאה מן המחקר אשר ערך על אודות הקבוצות האנושיות השונות, וכן על המאפיינים הרוחניים, האינטלקטואליים, הגזעיים והגיאוגרפיים של העולם ושל עמיו, הוא החליט כי העברים ניחנים ביתרונות יחסיים אשר מעמידים אותם כגזע המועדף לשם משימת המתת. לאחר שאישר מיכאל החלטה זו, מינה גבריאלי את "ועדת המשפחה בת שנים-עשר החברים" – אשר נבחרה מקרב הסדרים הגבוהים יותר של אישיות ביקום – ושילח אותה לאורנטיה. משימתה של ועדה זו הייתה לחקור את חיי המשפחה היהודית. כאשר סיימה הוועדה את עבודתה, גבריאלי נכח באורנטיה וקיבל את הדו"ח אשר מציין שלושה בתי אב אשר לדעת הוועדה ראויים במידה שווה לשמש כמשפחות המתת להתגשמות הצפויה של מיכאל בגוף בשר ודם.

מתוך שלושת הזוגות המוצעים, בחר גבריאלי אישית את יוסף ומרים, ולאחר מכן ערך את הופעתו האישית בפני מרים, שבה בישר לה את החדשות המשמחות, כי היא נבחרה להיות אמו הארצית של ילד המתת.

1. יוסף ומרים

יוסף, אביו האנושי של ישוע (ישוע בן יוסף), היה עברי מן העברים, אף כי נשא בקרבו זני גזע בלתי-יהודיים רבים, אשר מעת לעת נוספו למורשת אבותיו ממורשת אמותיו. מורשתו של יוסף חוזרת לימיו של אברהם, ודרך אבי האומה המכובד הזה אל קווי הירושה המוקדמים יותר המוליכים אל השומרים והנודים, ודרך השבטים הדרומיים של האדם הכחול העתיק חזרה אל אַנְדוֹן ופֶּנְטָה. דויד ושלמה לא נמנו על אבותיו הישירים של יוסף, ומורשתו של יוסף אף לא הובילה חזרה ישירות אל אדם. הדורות המידיים אשר קדמו ליוסף עסקו כולם במקצועות טכניים – בנאים, נגרים, סתני אבן וחרשי ברזל. יוסף עצמו היה נגר ולאחר מכן קבלן. משפחתו השתייכה למורשת ארוכה ומפוארת של אצולת פשוטי העם, אשר מעת לעת הדגישה את הופעתם של יחידים יוצאי-דופן אשר הצטיינו בהקשר של האבולוציה של הדת באורנטיה.

מרים, אמו הארצית של ישוע, הייתה נצר לשושלת ארוכה של נשים ייחודיות, אשר כללו רבות מן הנשים הראויות ביותר לציון בהיסטוריית הגזעים של אורנטיה. אף כי מרים הייתה אישה ממוצעת לתקופתה, בעלת אופי די רגיל, בין אמותיה ניתן למנות נשים ידועות היטב כגון אֶנוֹן, תמר, רות, בת-שבע, אַנְסִי, קְלוּאָה, חוּוה, אֶנְטָה וְרָאטָה. לשום אישה יהודייה בתקופתה של מרים לא הייתה שושלת יוחסין מפוארת יותר, או כזו אשר חזרה לאחור ושראשיתה מבשרת טוב יותר. בדומה לשושלת של יוסף, שושלת היוחסין של מרים התאפיינה ביחידים חזקים אך ממוצעים, כאשר פה ושם ניתן למנות אישיות יוצאות דופן אחדות אשר נטלו חלק במצעד הציוויליזציה ובאבולוציה של הדת. מבחינה גזעית, לא ניתן להחשיב את מרים כיהודייה. באמונותיה ובתרבותה אכן הייתה יהודייה, אך מורשתה היוותה שילוב של הזנים הסורי, החתי, הפיניקי, היווני ומצרי, ומורשתה הגזעית הייתה כללית יותר מזו של יוסף.

מסמך 122

מכל הזוגות אשר חיו בפלשתינה בסביבות העת שבה תוכננה משימת המתת של מיכאל, יוסף ומרים היו בעלי השילוב האידיאלי ביותר של קשרי גזע וכישורי אישיות נעלים ממוצעים. מיכאל תכנן להופיע בכדור הארץ כאדם ממוצע, זאת על-מנת לאפשר לפשוטי העם להבינו ולקבלו; ולפיכך בחר גבריאל אנשים ממש כמו יוסף ומרים להיות לו להורים בעת משימת המתת.

2. גבריאל מופיע בפני אלישבע

לאמיתו של דבר, יוחנן המטביל היה זה אשר החל את עבודתו של ישוע באורנטיה. אביו של יוחנן, זכריה, השתייך למעמד הכהנים היהודי, בעוד שאמו, אלישבע, השתייכה לענף המשגשג יותר של אותה משפחה מורחבת, אשר אליה השתייכה גם מרים, אמו של ישוע. ואף כי זכריה ואלישבע היו נשואים מזה שנים רבות, הם נותרו חשוכי ילדים.

גבריאל הופיע בפני אלישבע בצהרי היום, בסוף חודש יוני בשנת 8 לפני הספירה, כשלושה חודשים לאחר חתונתם של יוסף ומרים, ממש כפי שעתיד היה להופיע מאוחר יותר בפני מרים. וכה אמר גבריאל:

"בעוד שבעלך, זכריה, עומד אל מול המזבח אשר בירושלים, ובעוד שהאנשים המכונסים שם מתפללים לבוא גואל, באתי אנוכי, גבריאל, להודיעך כי בעוד זמן-מה תלדי בן, אשר יהא המבשר של בוא מורה אלוהי זה, ולו תקראי יוחנן. בנך יגדל ויוקדש לאדוני אלוהיך, וכאשר יגיע לבגרות מלאה, ישמח לבבך בו מכיוון שהוא יפנה נשמות רבות אל עבר האל, ואף יכריז על הגעתו של מרפא נשמת עמך והגואל הרוחני של האנושות כולה. בת משפחתך, מרים, תהא אמו של הילד המובטח הזה, ואנוכי אופיע אף בפניה."

חזון זה הפחיד את אלישבע עד מאוד. לאחר שעזב גבריאל היא שבה והפכה בדבריו של מבקר רב-הוד זה, אך היא לא הזכירה דבר על אודות התגלות זו בפני איש, פרט לבעלה, עד אשר הגיעה לביקורה הבא אצל מרים, בראשית חודש פברואר של השנה שלאחר מכן.

ואולם, במשך חמישה חודשים הסתירה אלישבע את סודה אפילו מפני בעלה. לאחר שגילתה לו על אודות הביקור של גבריאל, זכריה נמלא ספק, ובמשך שבועות מספר הטיל ספק בחוויה בכללותה. והוא הסכים להאמין בביקורו של גבריאל, אומנם בלב חצוי, רק כאשר לא ניתן עוד להטיל ספק בהריונה של אלישבע. זכריה תמה עד מאוד על עצם אימהותה הממשמשת ובאה של אלישבע, אך על-אף גילו המתקדם, הוא לא הטיל ספק ביושרה של אשתו. אך ורק כשישה שבועות לפני לידתו של יוחנן, וכתוצאה מחלום מרשים, השתכנע זכריה לגמרי שאלישבע עתידה להיות אמו של בן של גורל, אחד אשר יכשיר את הקרקע לקראת בואו של המשיח.

גבריאל הופיע בפני מרים, בסביבות אמצע חודש נובמבר של שנת 8 לפני הספירה, בעת שעבדה בביתה שבנצרת. לאחר מכן, כאשר מרים ידעה מעבר לכל ספק שהיא אכן עתידה להפוך לאם, היא שכנעה את יוסף להרשות לה לנסוע לבקר את אלישבע, אשר גרה בעיר בשם יהודה, בגבעות שממערב לירושלים, כשישה קילומטרים ממערב לה. גבריאל הודיע לכל אחת מן האימהות-לעתיד על הופעתו בפני האחרת. ובאופן טבעי, הן ציפו לפגוש זו את זו, להשוות רשמים ולשוחח על אודות מה שצופן בחובו העתיד עבור בניהן. מרים נותרה בבית דודניתה הרחוקה במשך שלושה שבועות. אלישבע חיזקה עד מאוד את אמונתה של מרים בחזון גבריאל, כך שכאשר שבה זו לביתה היא הייתה מוכנה ביתר שאת לתפקיד אם ילד הגורל, אשר היא עתידה כה במהרה להציג לעולם כתינוק חסר-ישע, תינוק ממוצע ורגיל כאחד התינוקות של העולם.

יוחנן נולד בעיר יהודה, ב-25 במרץ, לשנת 7 לפני הספירה. זכריה ואלישבע שמחו עד מאוד לגלות שאכן הגיע אליהם בן זכר, כפי שהבטיח גבריאל, וכאשר הציגו אותו ביום השמיני לשם ברית

מסמך 122

המילה, הם קראו לו יוחנן, כפי שהודרכו לעשות מבעוד מועד. ואחד מאחייניו של זכריה כבר היה אז בדרכו לנצרת, ונשא עמו מסר מאלישבע למרים, אשר מודיע כי נולד לה בן זכר וכי שמו ייקרא יוחנן.

כבר מינקות הקפידו הוריו של יוחנן לטעת בו את הרעיון כי הוא עתיד לגדול להיות מנהיג רוחני ומורה של דת. וקרקע לבו של יוחנן שתתה בצמא את זרעי הרעיונות הללו. אפילו בילדותו, בעת ששימש אביו במקדש, לעיתים תכופות ניתן היה למצוא שם את יוחנן, אשר התרשם עד מאוד מן החשיבות של כל אשר ראה.

3. בשורתו של גבריאל למרים

ערב אחד לקראת השקיעה, בטרם שב יוסף לביתו, הופיע גבריאל בפני מרים לצד שולחן אבן נמוך, ולאחר שזו שבה אל עצמה, אמר לה כך: "אני בא במצוות זה אשר הינו המאסטר שלי, ואשר אותו תאהבי ותזיני. ולך, מרים, מביא אני בשורות טובות, והנני מבשר לך כי ההיריון שלך הינו במצוות שמיים, וכי בבוא העת תלדי בן; עלייך לקרוא לו ישוע, והוא יכונן את ממלכת השמיים על-פני הארץ ובקרב בני האדם. אל נא תשיחי בדבר, זולת עם יוסף ואלישבע, קרובתך, אשר אף אליה נגלית, ואשר תלד אף היא בן אשר ייקרא יוחנן, והוא יכשיר את הקרקע למסר הגאולה אשר יכריז בנך בעוצמה רבה, באמונה עמוקה ולאוזני כל. ואל נא תטילי ספק בדברי, מרים, שכן בית זה נבחר להיות המשכן האנושי של ילד הגורל. ברכותי עלייך, הגבוהים ביותר יחזקו את ידייך, ואדון העולם יסוך עלייך."

במשך שבועות רבים שמרה מרים בלבה את עניין הביקור הזה והפכה רבות בדבר, עד אשר ידעה בוודאות שהיא נושאת ברחמה עובר, ורק אז העזה לשתף את בעלה במאורעות יוצאי-דופן אלו. כאשר שמע יוסף את כל זאת הוא נסער עד מאוד, ואף כי בטח מאוד במרים, נדדה שנתו במשך לילות רבים. בתחילה הטיל יוסף ספק בדבר ביקורו של גבריאל. ואז, כאשר כמעט השתכנע שמרים אכן שמעה את קולו וחזתה בדמותו של שליח אלוהי, הוא הפך בדעתו ותמה כיצד יכולים להתרחש דברים מעין אלו. כיצד יוכל צאצא אנושי להיות ילד של גורל אלוהי? יוסף לא הצליח אף-פעם ליישב בדעתו את הרעיונות הללו, ולאחר שבועות אחדים של התחבטות, הגיעו הוא ומרים למסקנה שהם אכן נבחרו לשמש כהוריו של המשיח, אף כי הגואל אשר לו ציפו היהודים כלל לא היה אמור להיות מטבע אלוהי. לאחר שהגיעו למסקנה חשובה זו, מיהרה מרים לצאת לבקר את אלישבע.

כאשר היא שבה, סרה מרים לבקר את הוריה, והזיקים וחנה. שני אחיה ושתי אחיותיה, כמו גם הוריה, תמיד הטילו ספק במשימתו האלוהית של ישוע, אף כי כמובן שבאותה עת הם לא ידעו דבר על ביקורו של גבריאל. אך מרים שיתפה את אחותה שלומית בכך שהיא חושבת כי בנה עתיד להיות מורה דגול.

בשורתו של גבריאל למרים נערכה יום לאחר שהתעברה זו עם ישוע, והיה זה המאורע העל-טבעי היחידי אשר נקשר לכלל חוויית ההיריון והלידה של הילד המובטח.

4. חלום יוסף

יוסף לא הסכין לרעיון שמרים עתידה להיות אמו של ילד יוצא-דופן, אלא לאחר שחוזה הוא עצמו חלום מרשים ביותר. בחלומו זה, נגלה אליו שליח שמימי זוהר, ובין יתר הדברים אמר לו כך: "יוסף, הנני מופיע במצוותו של זה אשר מולך במרומים, והנני מונחה להסביר לך את הנוגע לילד אשר עתידה מרים ללדת, ואשר עתיד להפוך למאור גדול בעולם. בו יהיו חיים, וחיינו יהפכו למאור האנושות כולה. ראשית הוא יבוא בקרב עמו, אך הם כלל ועיקר לא יקבלוהו; ואולם, לכל אלו

מסמך 122

אשר יקבלוהו, הוא יגלה כי הם הינם ילדיו של האל." ולאחר התנסות זו, שוב לא פקפק יוסף לגמרי בסיפורה של מרים על אודות ביקורו של גבריאל ועל אודות ההבטחה כי הילד אשר טרם נולד עתיד להיות שליח אלוהי עבור העולם.

ובכל הביקורים הללו לא נאמר דבר וחצי דבר על בית דוד. לא נרמז דבר על היותו של ישוע "גואל היהודים", ואף לא שהוא הינו המשיח אשר לו ציפו זה מכבר. ישוע לא היה משיח מעין זה שלו ציפו היהודים, אך הוא היה גואל העולם. משימתו נועדה אל כל הגזעים ואל כל העמים, ולא לקבוצה כזו או אחרת.

יוסף לא היה נצר לבית דוד המלך. מרים הייתה מקורבת יותר לשושלת דוד מאשר יוסף. יוסף אכן הלך לעיר דוד, לבית לחם, על-מנת להירשם שם במפקד הרומי; אך הסיבה לכך הייתה ששישה דורות קודם לכן אימץ איש צדוקי, אשר היה צאצא ישיר של דוד, את אחד מאבות אבותיו של יוסף אשר היה יתום; ולפיכך נספר יוסף אף הוא תחת "בית דוד".

רוב מה שמכונה הנבואות המשיחיות בתנ"ך שונה על-מנת שיתאים לישוע, זמן רב לאחר שסיים לחיות את חייו על-פני כדור הארץ. נביאי העברים הכריזו במשך מאות בשנים על בואו של גואל, והדורות שלאחר מכן פרשו את ההבטחות האלה בדמות שליט יהודי חדש אשר ישב על כיסא מלכותו של דוד המלך, ובאמצעות ניסים כמות אלו אשר עשה משה, ישיב על כנה את מדינת היהודים בפלשתינה, מדינה חזקה וחופשית מכל שלטון זר. ושוב, רבים מן הפסוקים בספרי הקודש העבריים הכתובים בלשון השאלה, הוחלו לאחר מכן על משימת חייו של ישוע. רבות מן האמרות בתנ"ך עוותו על-מנת שיתאימו למאורע כזה או אחר בחייו הארציים של המאסטר. פעם אחת, ישוע עצמו הכחיש בפומבי כל קשר לבית המלוכה של דוד. אפילו הפסוק, "הִנֵּה הָעֶלְמָה הָרָה וְיֹולֶדֶת בֵּן", שונה ל"הִנֵּה הַבְּתוּלָה הָרָה וְיֹולֶדֶת בֵּן". וכך נכון הדבר כאשר להרבה מאילנות היוחסין של יוסף ושל מרים, אשר נערכו לאחר נתיבתו של מיכאל בכדור הארץ. רבים מאילנות היוחסין הללו מכילים הרבה מן השושלת של המאסטר, אך ככלל הם אינם מהווים אמת ולא ניתן להסתמך עליהם כעובדה. חסידיו הראשונים של ישוע התפתו לאמץ את הנבואות הנושנות ולהתאימן כך שיתמלאו בחייו של מורם ורבם.

5. הוריו הארציים של ישוע

יוסף היה איש נעים הליכות, בעל מצפון מפותח מאוד, ונאמן בכל דרך למצוות ולמנהגי הדת של עמו. הוא דיבר מעט אך חשב הרבה. מצוקת העם היהודי העציבה מאוד את יוסף. בבחרותו, בקרב שמונת אחיו ואחיותיו, היה שמח יותר, אך בשנות נישואיו המוקדמות (במשך ילדותו של ישוע) הוא נתקף מעת לעת בדכדוך רוחני. מצבי הרוח הללו השתפרו במידה ניכרת בסמוך למותו בטרם עת, ולאחר שמצבה הכלכלי של משפחתו השתפר עם שהתקדם מדרגת נגר והחל לשמש בהצלחה כקבלן.

מזגה של מרים היה די הפוך מזה של בעלה. על-פי-רוב היא הפגינה שמחה, כמעט אף-פעם לא התעצבה והייתה עליזה מטבעה. מרים ביטאה את רגשותיה בחופשיות ובכל עת, ומעולם לא נראתה עצובה, עד מותו הפתאומי של יוסף. והיא לא הספיקה להתאושש לגמרי מן ההלם הזה, כאשר ניחתו עליה החרדות והשאלות הטורדות אשר העלתה הקריירה יוצאת הדופן של בנה הבכור, אשר התפתחה במהירות כה רבה לנוכח מבטה הנדהם. ואולם, לכל אורך הדרך שמרה מרים על רוגע, הפגינה אומץ, וניהלה די בחוכמה את יחסיה עם בנה הבכור המשונה – שאותו הבינה אך מעט – ועם אחיו ואחיותיו אשר שרדו.

ישוע ירש מאביו הרבה מן העדינות יוצאת הדופן שלו, ואת הבנתו האוהדת והמופלאה את טבע האדם; מאמו ירש את מתת המורה הדגול ואת יכולתו העצומה להתרעם לנוכח חוסר צדק.

מסמך 122

בתגובותיו הרגשיות לסביבתו כבגיר היה ישוע פעמים כאביו, מדיטטיבי וסוגד, ולעיתים נוטה לעצב מופגן; אך לעיתים תכופות יותר נהג כדרך אמו באופטימיות ובנחישות. ככלל, ככל שבגר ונכנס אל התקופה רבת האירועים של חייו כבגיר, התאפיינה הקריירה של הבן האלוהי יותר באופייה של מרים. בדברים מסוימים היווה ישוע מזיגה של תכונות הוריו; בהיבטים אחרים הוא הפגין יותר את תכונותיו של האחד לעומת תכונותיו של האחר.

מיוסף שאב ישוע את ההכרות הקפדנית של המצוות והטקסים היהודיים, וכן את היכרותו יוצאת הדופן עם כתבי הקודש העבריים; ממרים נטל את נקודת ההשקפה הרחבה על אודות חיי הדת, וכן מושג ליברלי יותר על אודות חופש רוחני אישי.

שתי המשפחות, זו של יוסף וזו של מרים, היו משפחות משכילות מאוד לתקופתן. יוסף ומרים עצמם היו משכילים הרבה מעל לממוצע לתקופתם ולמעמדם בחיים. הוא היה אדם חושב; היא הייתה מתכננת, מסתגלת במומחיות ותכליתית כמבצעת מידית. יוסף היה שחום ושחור-עיניים; מרים, טיפוס חום-עיניים וכמעט בלונדינית.

אילו נותר יוסף בחיים, ללא ספק היה הופך למאמין נלהב במשימתו האלוהית של בנו הבכור. מרים התנדדה בין אמונה לספק, והושפעה במידה ניכרת מעמדתם של יתר ילדיה ומהעמדות של חבריה וקרובי משפחתה, אבל תמיד התגבשה גישתה הסופית על-ידי זיכרון הופעתו של גבריאל אליה מיד לאחר שהתעברה.

מרים הייתה אורגת מומחית, ובעלת מיומנות גבוהה מן הממוצע בשאר מלאכות הבית של תקופתה; היא הייתה עקרת בית טובה ומנהלת משק בית מעולה. הן יוסף והן מרים היו מורים טובים, והם דאגו שילדיהם ידעו היטב את אשר נלמד בתקופתם.

כאשר היה יוסף עלם צעיר, העסיק אותו אביה של מרים לצורך בניית תוספת לביתם; ותקופת החיזור של הזוג – אשר היה עתיד להפוך להוריו של ישוע – החלה באמת כאשר מרים הביאה ליוסף כוס של מים במהלכה של ארוחת צהריים.

יוסף ומרים נישאו בהתאם למנהג היהודי, בביתה של מרים, הסמוך לנצרת, כאשר יוסף היה בן עשרים-ואחת. הנישואין הללו חתמו תקופת חיזור רגילה שנמשכה קרוב לשנתיים. מעט לאחר מכן הם עברו לביתם החדש בנצרת, בית שאותו בנה יוסף בעזרת שניים מאחיו. הבית מוקם בתחתית הגבעה הסמוכה, אשר ממנה ניתן היה להשקיף על הנוף המקסים של השטח הפתוח הסובב. בבית זה, אשר הוכן במיוחד, חישבו ההורים הצעירים לקדם את פני הילד המובטח, אף כי לא שיערו בנפשם שמאורע רב-חשיבות זה של יקום יתרחש כאשר יימצאו הרחק מביתם, בבית לחם אשר ביהודה.

חלק גדול מבני משפחתו של יוסף הפכו למאמינים בתורתו של ישוע, אך רק מעטים מבני משפחתה של מרים האמינו בו עד לאחר שעזב את העולם הזה. יוסף נטה יותר לעבר המושג הרוחני של המשיח העתידי, אך מרים ומשפחתה, ובמיוחד אביה, דבקו ברעיון המשיח כגואל של הזמן, שליט פוליטי. אבותיה של מרים היו מזוהים עד מאוד עם פעילויותיהם של המכבים, אשר התרחשו אך מעט לפני תקופתה.

יוסף דבק באדיקות בנקודת ההשקפה המזרחית, או הבבלית, של הדת היהודית; מרים נטתה עד מאוד לעבר הפירוש הליברלי יותר, הרחב יותר והמערבי – או ההלניסטי – של החוקים ושל דברי הנביאים.

6. הבית בנצרת

מסמך 122

ביתו של ישוע היה מצוי לא הרחק מן הגבעה הגבוהה אשר בחלקה הצפוני של נצרת, מרחק מה ממעיין הכפר, אשר נמצא בחלקה המזרחי של העיר. משפחתו של ישוע גרה בפרברי העיר, וכך היה לו קל מאוד, לאחר מכן, ליהנות מצעידה תכופה בחיק הטבע, ומטיפוס אל פסגת גבעה סמוכה זו, הגבוהה מכל הגבעות בגליל התחתון, מלבד רכס הר תבור אשר ממזרח ומן הגבעה של נין, אשר ניחנה בגובה הדומה לגובהה של גבעה זו. ביתם מוקם מעט דרום-מזרחית למצוק הדרומי של גבעה זו, בערך במחצית המרחק שבין בסיסה של הגבעה לבין הדרך אשר הובילה מנצרת לעבר כנא. בנוסף לטיפוס על הגבעה, ההליכה החביבה על ישוע הייתה צעידה לאורך שביל צר אשר נצמד לבסיס הגבעה ונמשך לכיוון צפון-מזרח, עד לנקודה שבה התמזג עם הדרך המובילה לציפורי.

ביתם של יוסף ומרים היה מבנה אבן בעל חדר יחיד וגג שטוח. בצמוד לו נמצא מבנה שבו שהו בעלי החיים. הריהוט כלל שולחן אבן נמוך, כלי אוכל ובישול עשויים חרס ואבן, נול אריגה, מנורה, מספר שרפרפים קטנים, ומחצלות אשר שימשו לשם שינה על רצפת האבן. בחצר האחורית, בסמוך למשכנם של בעלי החיים, היה מחסה אשר תחתיו נמצאו התנור ומטחנת החיטה. להפעלת סוג מטחנה זה נדרשו שניים, האחד טחן בעוד שהאחר הזין את הגרעינים. כילד קטן, פעמים רבות ישוע הזין את הגרעינים למטחנה זו בעת שאמו הפעילה אותה.

עם התרחבות המשפחה בשנים שלאחר מכן, הם ישבו כולם על הרצפה בסמוך לשולחן האבן הגדול על-מנת ליהנות מסעודותיהם, ואכלו במשותף ממנות האוכל, או מהסירים, שעל השולחן. במהלך החורף האירה את שולחן ארוחת הערב מנורת חרס קטנה ושטוחה אשר מולאה בשמן זית. לאחר לידתה של מרתה, בנה יוסף חדר גדול נוסף כתוספת לבית, וזה שימש ביום כבית מלאכה לנגרות ובלילה כחדר שינה.

7. המסע לבית-לחם

בחודש מרץ, שנת 8 לפני הספירה (החודש שבו נישאו יוסף ומרים), ציווה הקיסר אוגוסטוס לפקוד את כל תושבי האימפריה הרומית. מטרת המפקד הייתה לשפר את יעילות גביית המס. היהודים התנגדו מאז ומעולם לכל ניסיון "למנות את בני ישראל", והתנגדות זו, כמו גם קשיים אחרים מבית אשר חווה הורדוס, מלך יהודה, גרמו לדחיית המפקד בממלכת היהודית בשנה שלמה. בכל רחבי האימפריה הרומית נערך המפקד בשנת 8 לפני הספירה, למעט בממלכתו של הורדוס בפלשתינה, שבה הוא נערך בשנה שלאחר מכן, בשנת 7 לפני הספירה.

לא היה זה נחוץ שמרים תגיע לבית לחם על-מנת להתפקד – יוסף היה ראשי לפקוד את כלל משפחתו – אך מרים, ההרפתקנית והתקיפה, התעקשה להתלוות אליו. היא חששה להישאר לבדה, פן ייוולד הילד בעת היעדרו של יוסף, ושוב, מכיוון שבית-לחם הייתה קרובה לעיר יהודה, מרים ציפתה להזדמנות לבקר את אלישבע קרובתה.

למעשה יוסף אסר על מרים להתלוות אליו, אך ללא הועיל; כאשר ארזה את המזון למסע של שלושה או ארבעה ימים, היא הכינה כמות כפולה של מזון, ואף הכינה את עצמה ליציאה. אך בטרם היציאה לדרך, התרצה יוסף והסכים לכך שמרים תתלווה אליו, ושניהם יצאו מנצרת לדרכם בשמחה עם עלות השחר.

יוסף ומרים היו עניים, ומכיוון שהייתה ברשותם בהמת משא אחת בלבד, ומרים – בהיותה גדולה בשל ההיריון המתקדם – רכבה עליה יחד עם הצידה, בעוד יוסף מוביל את הבהמה בהליכה. בניית הבית וריהוטו הכבידו כלכלית על יוסף, מכיוון שהוא אף תמך כלכלית בהוריו, זאת לפי שאביו הפך מוגבל מעט קודם לכן. וכך, בשעת שחר ב-18 לאוגוסט, בשנת 7 לפני הספירה, יצא זוג יהודי זה מביתם הצנוע לכיוון בית-לחם.

מסמך 122

בסיום יום המסע הראשון הם חנו לשנת לילה למרגלות הר הגלבוע, לצד נהר הירדן, שם שוחחו והעלו השערות רבות באשר לבן העתיד להיוולד להם. יוסף דבק ברעיון של מורה רוחני ואילו מרים ברעיון של משיח יהודי, גואל האומה העברית.

יוסף ומרים יצאו שוב לדרכם השכם בבוקר של ה-19 באוגוסט. הם סעדו את ארוחת הצהריים שלהם למרגלות הר סְרִטְבָּה הצופה על עמק הירדן. משם המשיכו הלאה והגיעו לעת ליל ליריחו, שם חנו בפונדק דרכים בפרברי העיר. לאחר ארוחת הערב ובסיומה של שיחה ערה וממושכת על הדיכוי של השלטונות הרומיים, על הורדוס, על המפקד, ועל השפעתן היחסית של ירושלים ושל אלכסנדריה כמרכזי לימוד ותרבות יהודיים, פרשו הנוסעים מנצרת לשנת הלילה. הם המשיכו בדרכם השכם בבוקר של ה-20 לאוגוסט, הגיעו לירושלים לפני הצהריים, ביקרו במקדש, המשיכו הלאה ליעדם והגיעו לבית-לחם בשעות אחר הצהריים המוקדמות.

הפונדק היה בתפוסה מלאה ולפיכך ביקש יוסף להתאכסן אצל קרובי משפחה רחוקים, אך בכל בית-לחם כולה לא נותר ולו חדר אחד לרפואה. כאשר חזר יוסף לחצר הפונדק, נמסר לו שהאורוות, אשר שימשו את השיירות ואשר נחצבו בסלע ממש מתחת לפונדק עצמו, פונו מבעלי החיים והותקנו לשם שיכון אורחים. יוסף השאיר את החמור בחצר, נשא את התיקים עם הביגוד והמזון, ויחד עם מרים ירד במדרגות האבן המובילות למגורים המצויים מתחת. הם מצאו את עצמם אל מול האורוות והאבוסים, במה ששימש בעבר כמחסן תבואה. וילונות של אוהל נתלו, והם הודו על כך ששפר גורלם למצוא חדרים נוחים שכאלה.

יוסף חשב שמוטב שילך ויתפקד באופן מיידי, אך מרים הייתה עייפה; היא דאגה מאוד והפצירה בו להישאר לצידה. וכך הוא עשה.

8. לידתו של ישוע

כל אותו לילה מרים הייתה חסרת מנוחה, ושניהם ישנו רק מעט. עם עלות השחר היה ברור שצירי הלידה כבר החלו, ובצהרי יום ה-21 באוגוסט, שנת 7 לפני הספירה, ילדה מרים בן זכר, תוך שמסייעות בידה נשים אחרות, נוסעות כמותה. ישוע מנצרת הגיע לעולם, נעטף בבגדים שהביאה מרים לצורך התרחשות של אפשרות שכזו, והונח למשכב באבוס סמוך.

הילד המובטח הגיע לעולם ממש כמו כל התינוקות אשר הגיעו לפניו וכמו אלו אשר נולדו מאז ועד היום; ובהתאם למנהג היהודי, הוא נימול ביום השמיני ונקרא באופן רשמי בשם ישוע (ישוע).

יוסף התפקד ביום שלאחר הולדת ישוע. הוא פגש אדם שעמו שוחח יומיים לפני כן ביריחו, וזה לקח אותו לחבר בעל אמצעים אשר שכר חדר בפונדק והסכים בשמחה להתחלף בחדרים עם הזוג מנצרת. באותו אחר-צהריים הם עלו לפונדק, שם שהו במשך כמעט שלושה שבועות, עד אשר הם מצאו משכן בביתו של קרוב משפחה רחוק של יוסף.

ביום השני לאחר הולדת ישוע, שלחה מרים מסר לאלישבע להודיעה על הולדת בנה. במסר החוזר, הזמינה אלישבע את יוסף לירושלים על-מנת לשוחח עם זכריה על כל העניינים העומדים על הפרק. בשבוע שלאחר מכן עלה יוסף לירושלים על-מנת להיפגש עם זכריה. הן זכריה והן אלישבע היו כאחוזי דיבוק והאמינו באמונה שלמה כי ישוע אכן עתיד להיות גואל היהודים, המשיח, וכי בנם יוחנן עתיד להיות בכיר עוזריו ומיועד להיות יד ימינו. ומכיוון שגם מרים החזיקה באותם רעיונות, לא היה קשה לשכנע את יוסף להישאר בבית-לחם, עיר דוד, על-מנת שישוע יוכל לגדול שם ולרשת את כס המלוכה של דוד כמלך ישראל כולה. בהתאם לכך, הם נשארו בבית-לחם במשך יותר משנה, בעוד שיוסף משמש בינתיים כנגר.

מסמך 122

בצוהרי יום לידתו של ישוע, התקבצו השרפים של אורנטיה תחת הנהגת הממונים עליהן, ושרו מזמורי הלל מעל לאבוס בבית-לחם, אף כי און אדם לא שמעה ולו מילה אחת של ביטויי ההודאה הללו. שום רועה צאן, או יצור בן-תמותה אחר כלשהו, לא בא להוקיר את התינוק מבית-לחם, עד ליום שבו הגיעו כוהנים אחדים מאור, אשר נשלחו מירושלים על-ידי זכריה.

זמן-מה לפני כן קיבלו הכוהנים הללו, תושבי מסופוטמיה, הודעה ממורה דת מוזר בן ארצם, על כך שבחלומו נמסר לו ש"אור החיים" עתיד להופיע על-פני האדמה, כתינוק בקרב היהודים. וכך יצאו לשם שלושת הכוהנים הללו בחיפוש אחר "אור החיים". לאחר שבועות רבים של חיפוש אשר עלה בתוהו, וממש בטרם התעתדו לשוב לאור, הם פגשו בירושלים את זכריה, וזה שיתף אותם באמונתו כי ישוע הוא מושא החיפוש שלהם. הוא שלח אותם לבית-לחם, שם מצאו את התינוק והשאירו את מנחותיהם אצל מרים, אמו הארצית. בעת הביקור היה התינוק כמעט בן שלושה שבועות.

החכמים הללו לא ראו שום כוכב אשר הוביל אותם לעבר בית-לחם. האגדה היפה על אודות כוכב בית-לחם נולדה באופן הבא: ישוע נולד בצהרי ה-21 באוגוסט, שנת 7 לפני הספירה. ב-29 במאי, שנת 7 לפני הספירה, התרחשה צמידות יוצאת-דופן בין צדק לשבתאי בקונסטלציה של מזל דגים. ועובדה אסטרונומית ראויה לציון היא כי צמידות דומות התרחשו הן ב-29 בספטמבר והן ב-5 בדצמבר של אותה שנה. על בסיס ההתרחשויות יוצאות הדופן – אך הטבעיות לחלוטין – האלה, טו קנאי הדור הבא, מתוך כוונה טובה, את האגדה המושכת על אודות כוכב בית-לחם ועל אודות הקוסמים אשר הלכו אחריו אל האבוס, שם חזו ברך הנולד וסגדו לו. דעתם של בני המזרח ובני המזרח-התיכון מתענגת על סיפורי מעשיות, והם טווים באופן מתמשך מיתוסים יפהפיים מעין אלו על אודות חיי מנהיגי הדת והגיבורים הפוליטיים שלהם. בהיעדר הדפוס, וכאשר מרבית הידע האנושי מועבר מפה לאוזן מדור אחד לדור הבא אחריו, קל מאוד למיתוסים להפוך למסורות, ולמסורות להתקבל, בסופו של דבר, כעובדות.

9. ההצגה בבית המקדש

משה לימד את היהודים כי כל בן בכור שייך לאל, וכי ובמקום להקריבו, כנהוג אצל עובדי האלילים, יוכל הבן לחיות אם יפדוהו הוריו וישלמו תמורתו לכוהן מוסמך סכום של חמישה שקלים. מצווה אחרת שאותה ציווה משה קבעה שתקופת מה לאחר הלידה חויבה האם להתייצב במקדש לשם טוהרה (או לבקש ממישהו אחר שיקריב את הקורבן במקומה). היה נהוג לעשות את שתי המצוות בעת ובעונה אחת. ובהתאם לכך, עלו יוסף ומרים לבית המקדש בירושלים על-מנת להציג באופן אישי את ישוע בפני הכוהנים ולפדותו, וגם על-מנת להקריב את הקורבן הנדרש בכדי לוודא את הטיהור הטקסי של מרים מן הטומאה הנגרמת לכאורה בשעת הלידה.

בחצרות המקדש הסתובבו תדיר שני טיפוסים יוצאי-דופן, זמר בשם שמעון ומשוררת בשם חנה. שמעון היה מיהודה ואילו חנה בת הגליל. הצמד הזה בילה הרבה יחדיו, ושניהם הכירו היטב את הכוהן זכריה, אשר שיתף אותם בסוד על אודות יוחנן וישוע. הן שמעון והן חנה כמהו לבואו של המשיח, והאמון שחשו כלפי זכריה הוביל אותם לאמונה כי ישוע היה הגואל אשר לו ציפה העם היהודי.

זכריה ידע באיזה יום עתידים יוסף ומרים להופיע במקדש עם ישוע, והוא קבע מראש עם שמעון וחנה כי יסמן להם, באמצעות הרמה של ידו, מי מבין שורת הבנים הבכורים הוא ישוע.

חנה כתבה מזמור במיוחד לכבוד מאורע זה, ושמעון החל לשיר אותו לתדהמתם של יוסף, מרים וכל אלו אשר התאספו בחצרות המקדש. וכך נכתב במזמור הפדיון של הבן הבכור:

מסמך 122

ברוך יהוה אלהי ישראל,

כי פקד את עמו וישלח לו פדות;

ויצמח לנו קרן ישועה

בבית דוד עבדו.

כאשר דבר בפי נביאיו הקדושים –

ישועה מאיבינו ומיד כל שנאינו

לעשות חסד עם אבותינו, ולזכר את ברית קדשו –

את השבועה אשר נשבע לאברהם אבינו

להצילנו מיד איבינו,

ולתתנו לעבדו בלי פחד,

בתמים ובצדקה לפניו כל ימי חיינו.

ואתה, הילד, נביא עליון יקרא לך;

כי לפני יהוה תלך לפנות את דרכיו;

ולהורות דרך הישועה לעמו

בסליחת חטאיהם.

בחסד אלהינו וברחמיו אשר בהם יפקדנו הנגה ממרום

להאיר לישובי חשך וצלמות;

ולהכין את רגלינו אל דרך השלום.

עתה תפטר את עבדך כדברך אדני בשלום,

כי ראו עיני את ישועתך,

אשר הכינות לפני כל העמים;

אור להאיר עיני הגוים

ותפארת ישראל עמך.

בדרך חזרה לבית-לחם יוסף ומרים התקדמו בשתיקה – הם היו מבולבלים ואחוזי תדהמה. מרים הייתה נסערת מאוד מברכת הפרידה של חנה, המשוררת הזקנה, ואילו יוסף לא אהב את המאמץ הזה, טרום זמנו, להגדיר את ישוע כמשיח אשר לו ציפו היהודים.

10. מעשיו של הורדוס

אך מרגליו של הורדוס לא שקטו. כאשר דיווחו לו על ביקור הכהנים מאור בבית-לחם, זימן הורדוס את הכשדים הללו להופיע בפניו. הוא חקר את החכמים האלה ביסודיות על אודות "מלך היהודים" החדש, אך הם לא סיפקו לו את מבוקשו. הם הסבירו כי מדובר בתינוק של אישה אשר הגיעה לבית-לחם בלויית בעלה על-מנת להתפקד. הורדוס לא היה שבע רצון מן התשובה הזו, ושילח אותם מפניו. מכיוון שהכריזו על כך שמלכותו של הילד תהיה רוחנית ולא חומרית, הוא שילם להם על-מנת שימצאו את הילד, בתואנה שרצה אף הוא לבוא ולסגוד לו. כאשר החכמים לא שבו, גבר חשדו של הורדוס. בעודו חוכך בדעתו בעניין, שבו מודיעיו ומסרו דיווח מפורט על אודות האירועים האחרונים בבית המקדש, ואף הביאו לו עותק של חלק מן המזמור ששר שמעון בטקס הפדיון של ישוע. ואולם, הם לא הצליחו להתחקות אחר עקבותיהם של יוסף ומרים, והורדוס כעס מאוד על כי אינם יודעים לאן לקח הזוג את התינוק. הוא שלח מחפשים על-מנת שיאתרו את יוסף ומרים. זכריה ואלישבע ידעו על כך שהורדוס מחפש אחר המשפחה מנצרת, ונשארו הרחק מבית-לחם. התינוק הקט הוסתר אצל קרובי משפחה של יוסף.

יוסף פחד לחפש עבודה, ומעט החסכונות שהיו ברשותם הלכו ואזלו במהירות. אפילו בעת טקסי הטהרה שבבית המקדש, יוסף החשיב עצמו עני מספיק על-מנת להקריב עבור מרים שתי יונים צעירות, התמורה שאותה קבע משה כקורבן טהרת האם עבור העניים.

כאשר, לאחר יותר משנה של חיפושים, לא הצליחו מרגליו של הורדוס למצוא את ישוע, ובשל החשד שהתינוק עדיין מוסתר בבית-לחם, ציווה הורדוס כי ייערך חיפוש מדוקדק בכל בתיה של בית-לחם, וכי יוצאו להורג כל התינוקות הזכרים בני פחות משנתיים. וכך קיווה הורדוס להבטיח את השמדתו של הילד הזה אשר עתיד היה להפוך ל"מלך היהודים". וכך נרצחו ביום אחד שישה-עשר תינוקות זכרים בבית-לחם אשר ביהודה. אך התככים והרצח היו תופעות שבשגרה בחצרו של הורדוס, והם לא פסחו אף על בני משפחתו הקרובים.

טבח התינוקות הללו התרחש בסמוך לאמצע חודש אוקטובר, בשנת 6 לפני הספירה, כאשר ישוע היה בן מעט יותר משנה. אך אפילו בקרב פקידי החצר של הורדוס היו כאלה שהאמינו בביאת המשיח, ואחד מהם הודיע לזכריה על אודות הפקודה לטבוח את התינוקות בבית-לחם. זכריה, בתורו, שלח שליח ליוסף; ובלילה שלפני הטבח יוסף ומרים עזבו את בית-לחם ופנו לעבר אלכסנדריה שבמצרים. על-מנת להימנע מלמשוך תשומת לב, הם נסעו לבדם למצרים, הם וישוע. המסע לאלכסנדריה נעשה בעזרת כסף שתרם זכריה, וכאשר הם הגיעו לאלכסנדריה עסק יוסף במקצועו, בעוד מרים וישוע שוהים עם קרובי משפחה אמידים של יוסף. הם שהו באלכסנדריה שנתיים תמימות, ולא שבו לנצרת, אלא לאחר מותו של הורדוס.